

Procedury postępowania nauczycieli i innych pracowników w przypadku podejrzewania lub ujawnienia cyberprzemocy

1. Postanowienia ogólne.

- 1.1 Cyberprzemoc - jest to przemoc z użyciem technologii informacyjnych i komunikacyjnych. Technologie te to głównie Internet oraz telefony komórkowe.
- 1.2 Szkoła prowadzi działania profilaktyczne uświadamiające uczniom, nauczycielom, rodzicom i innym pracownikom szkoły zasady i zagrożenie płynące z używania nowoczesnych technologii informacyjnych.
- 1.3 Niniejsze procedury wyznaczają sposoby reagowania nauczycieli i innych pracowników placówki w przypadku podejrzewania lub ujawnienia cyberprzemocy.

2. Opis procedur reagowania w przypadku podejrzewania lub ujawnienia cyberprzemocy.

2.1 Ujawnienie przypadku cyberprzemocy

Informacja o tego typu zjawisku może pochodzić z różnych źródeł. Osobą zgłaszającą ten fakt może być uczeń, rodzic (prawny opiekun), świadkowie zdarzenia (inni uczniowie, nauczyciele oraz inni pracownicy szkoły).

2.2 Ustalenie okoliczności zdarzenia

- 1) nauczyciel posiadający wiedzę o zaistnieniu cyberprzemocy powinien niezwłocznie zawiadomić wychowawcę klasy, ten z kolei pedagoga szkolnego i Dyrektora;
- 2) Dyrektor, pedagog szkolny oraz wychowawca zobligowani są do dokonania analizy zdarzenia oraz ustalenia dalszego planu działania;
- 3) szkoła musi także ustalić okoliczności zdarzenia, ustalić ewentualnych świadków;
- 4) podczas procesu zabezpieczania dowodów oraz ustalania tożsamości sprawcy cyberprzemocy (o ile nie jest ona znana) poza Dyrektorem, pedagogiem oraz wychowawcą powinien być obecny nauczyciel informatyki;

2.3 Zabezpieczenie dowodów

Niezwłocznie po otrzymaniu zgłoszenia o zaistniałym fakcie cyberprzemocy (w miarę możliwości) należy zabezpieczyć i zarejestrować materiał potwierdzający zdarzenie – zapisanie adresu strony, treści wiadomości e-mail, login nadawcy, numer telefonu.

2.4 Ustalenie sprawcy

- 1) Poszukiwanie świadków zdarzenia, którzy mogą potwierdzić i wskazać tożsamość „cyberagresora”;
- 2) Gdy ustalenie danych sprawcy przemocy jest niemożliwe, należy niezwłocznie skontaktować się z dostawcą usługi w celu usunięcia obraźliwych, kompromitujących bądź krzywdzących treści (administrator serwisu zobligowany jest do podjęcia takich działań na mocy art. 14 Ustawy z dnia 14 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną);
- 3) W przypadku, gdy zostało złamane prawo, a tożsamości sprawcy nie udało się ustalić, należy bezwzględnie powiadomić policję.

2.5 Działania wobec sprawcy cyberprzemocy będącego uczniem Zespołu

- 1) Rozmowa z uczniem – sprawcą przemocy o jego zachowaniu. Pedagog szkolny wraz z uczniem ustala okoliczności zajścia, przyczyny. Informuje także o konsekwencjach statutowych wynikających z zaistniałej sytuacji.
- 2) Powiadomienie rodziców sprawcy przemocy i omówienie z nimi zachowania dziecka. Zapoznanie ich materiałem dowodowy oraz poinformowanie o dalszym postępowaniu i podjętych przez szkołę środkach dyscyplinarnych wobec sprawcy przemocy.
- 3) Objęcie sprawcy pomocą psychologiczno – pedagogiczną, mającą na celu zrozumienie konsekwencji swojego zachowania, zmianie postawy i sposobu postępowania.

2.6 Środki dyscyplinarne zastosowane wobec sprawcy cyberprzemocy

- 1) Kary zawarte w statucie szkoły
- 2) Czasowy zakaz korzystania ze szkolnej pracowni komputerowej w czasie wolnym, komputerów znajdujących się w bibliotece szkolnej lub przynoszenia do szkoły akcesoriów elektronicznych (telefon komórkowy, aparat i innych urządzeń tego typu);
- 3) Podejmując decyzje o rodzaju kary należy uwzględnić:
 - czas trwania prześladowania;
 - świadomość popełnionego czynu;
 - motywację sprawcy;

2. 7 Działania wobec ofiary cyberprzemocy

- 1) Wsparcie psychiczne (ofiara każdego rodzaju przemocy potrzebuje zawsze wsparcia osoby dorosłej).
- 2) Podczas rozmowy z uczniem, który jest ofiarą cyberprzemocy, należy zapewnić go o tym, że postąpił właściwie zgłaszając wydarzenie. Powinno mu się powiedzieć, że rozumie się, w jak trudnej jest sytuacji i zapewnić go, że nikt nie ma prawa tak się wobec niego zachowywać. Ważne jest stanowcze zapewnienie, że szkoła nigdy nie będzie tolerowała aktów przemocy. Podczas rozmowy bardzo ważna jest obserwacja dziecka i zwrócenie uwagi na jego pozawerbalne zachowanie (zażenowanie, smutek, poczucie winy).
- 3) Dziecko- ofiara powinno otrzymać poradę, jak ma się zachowywać, aby zapewnić sobie poczucie bezpieczeństwa : nie utrzymywać kontaktów ze sprawcą, nie kasować dowodów tj. e-maili, SMS-ów, MMS-ów, zdjęć, filmów. Ważna jest też zmiana danych kontaktowych np. na komunikatorze, zmiana adresu e-mail, a nawet w szczególnie trudnych sytuacjach numeru telefonu (oczywiście robią to rodzice).
- 4) Monitorowanie sytuacji ucznia w kierunku, czy nie są stosowane wobec niego żadne akty odwetu. Rodzice dziecka muszą być poinformowani o zdarzeniu i muszą dostać wsparcie i poradę za strony szkoły (pedagog, psycholog).

2.8 Ochrona świadków, którzy zgłaszają zdarzenie.

- 1) Świadkowie powinni być objęci profesjonalną ochroną, a wszystkie działania powinny być tak prowadzone, aby zapewniały bezpieczeństwo nie tylko ofierze, ale i świadkom cyberprzemocy. Ważne jest, by w wyniku interwencji nie narażać świadka na groźby i zdarzenia ze strony sprawcy.
- 2) Całe postępowanie powinno być prowadzone w sposób bardzo dyskretny i poufny. Jeżeli tak nie będzie, to dziecko może bać się, że wobec niego też może wystąpić takie zdarzenie i zostanie nazwany „donosicielem”. Dlatego podczas takiej rozmowy pedagog powinien wzbudzić swoim zachowaniem zaufanie oraz poczucie bezpieczeństwa, wykazać zrozumienie i empatię. Należy powiedzieć uczniowi, że postąpił właściwie, że wymagało to od niego odwagi. Należy zapewnić go o dyskrecji i nie ujawniać jego danych osobowych (chyba, że jest to na prośbę policji).
- 3) Niedopuszczalne jest konfrontowanie świadka ze sprawcą, ostentacyjne wzywianie go z lekcji.

Niewłaściwe działania mogą spowodować, że następnym razem nie będzie osoby, która zgłosi się jako świadek wydarzenia.

2.9 Notatka służbowa.

Pedagog szkolny zobowiązany jest do sporządzenia notatki służbowej z rozmów ze sprawcą, poszkodowanym, ich rodzicami oraz świadkami zdarzenia. Jeżeli rozmowa była np. w obecności innego nauczyciela powinien on również ją podpisać. Jeżeli zabezpieczono jakieś dowody, powinny być załączone do dokumentacji.

2.10 Zawiadomienie sądu rodzinnego i policji.

Większość incydentów można załatwić w szkole. Są jednak sytuacje wymagające powiadomienia sądu rodzinnego. Dzieje się tak, gdy rodzice odmawiają współpracy ze szkołą, a sprawca nie zaniechał dotychczasowego postępowania. Podobnie jest też, gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne środki, a uczeń nie wykazuje poprawy zachowania.

W wypadku bardzo drastycznych aktów agresji z naruszeniem prawa dyrektor szkoły zgłasza ten fakt policji, która prowadzi dalsze działania.